

Juni 2023

Information om FAF-projekter vedr. slagtefjerkræ i Landbrug & Fødevarer

Landbrug & Fødevarer har fået bevilget midler fra Fjerkræafgiftsfonden til en række projekter indenfor slagtefjerkræområdet. Der gives nedenfor en status på aktiviteterne. Hvis der er uddybende spørgsmål til projekterne, så er man meget velkommen til at kontakte medarbejderne i Landbrug & Fødevarer.

Fjerkræafgiftsfonden

Indholdsfortegnelse

Markedsfremstød og afsætningsfremme	3
Halal og certificering	7
Sygdomsforebyggelse og veterinært beredskab	8
Fødevarer og Veterinære forhold	11
Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ	18
Miljøregulering af slagtefjerkræproduktionen	22
Protein fra lokalt dyrkede bælgplanter og alger til økokyllinger ProLocAL	24

Markedsfremstød og afsætningsfremme

Formål med projektet

Formålet er at styrke fjerkræsektorens økonomiske fundament gennem øget afsætning af fjerkrækød på de globale markeder med primær fokus på hovedmarkederne i Asien, Afrika og Mellemøsten, samt at fastholde de eksisterende markeder.

Markedsfremstød UAE og Sydkorea

Gulfood Fødevarerudstilling

I slutningen af februar deltog fjerkræsektoren på den årlige Gulfood fødevarerudstilling i Dubai, som er den absolut største messe i regionen, og som tiltrækker virksomheder og kunder fra hele verden.

Der er i dag en mindre, men stabil eksport til regionen, særligt til UAE, Kuwait og Bahrain, af primært pølser og kyllingeprodukt på dåse. Med et voksende forbrug i regionen er der også her mulighed for at øge eksporten.

I forbindelse med Gulfood havde det danske konsulat efter aftale arrangeret et besøg til én af UAE's største kyllingeproducenter og slagteri, der også er store inden for import og distribution af andre fødevarer. Virksomheden ledes i dag af en dansker med mange år i UAE, og der blev gennemført samtaler med de danske kyllingevirksomheder om muligheden for fremtidig kommercielt samarbejde.

Besøg i fjerkræproduktion Al Rawdah Farms (Emirates National Food Industries)

FOODEX

Primo marts deltog Danpo og HKScan sammen med L&F i fremstød til Japan og Korea i forbindelse med FOODEX-messen i Japan samt den nye fødevareministers besøg i disse lande.

Budskabet til ministeren og ministeriet inden afrejsen var, at fjerkræsektoren gerne snarest ser, at der landes en anvendelig regionaliseringsaftale med Japan, så eksporten kan komme i gang, og at der snarest aftales inspektion i Danmark af virksomhederne, der ønsker at eksportere stegte kyllingeprodukter. Der ses et meget stort potentiale for eksport af stegte produkter til Japan.

Besøget i Korea med ministerens deltagelse havde for kyllingesektoren primært fokus på at forklare betydningen af, at handelsbarrierer fjernes, hvilket regionaliseringsaftalen tydeligt viser.

HKScan og Danpo deltog i paneldiskussion om deres indsats ift. bæredygtig produktion

Netværksmiddag i ambassadørens residens med fødevareministeren

Seoul Food

Fra den 30. maj til 2. juni deltog fjerkræsektoren ved Danpo og HKScan i den årlige fødevaremesse Seoul Food i Sydkorea, hvor begge slagterier var repræsenteret med hver deres messestand. Begge slagterier har gennem flere årtier haft et tæt samarbejde med samme lokale koreanske partnere og importører, og det var disse partnere, der stod for den primære kontakt til deres lokale aftagere og nye kunder.

Selv om eksporten primært har haft fokus på eksport af uforarbejdede fødder og vinger, satses der, i samarbejde med partnerne, i langt højere grad på, fremadrettet at eksportere både vinger og lårstykker, der er forarbejdet i Danmark, ved tilsætning af marinering efter Koreansk smag. Dermed opnås også en større værdi i produktet og større indtjening.

Efter at have været fraværende fra det koreanske marked i næsten 2 år på grund af fugleinfluenza, er der med regionaliseringsaftalen nu langt større sikkerhed for en kontinuerlig eksport, der skønnes at kunne overstige 100 mio. kr.

Udover deltagelse i fødevaremesse over 4 dage afholdt L&F en netværks-middag for 23 personer med deltagelse af Danpo og HKScans partnere og lokale kunder i både detailhandlen og Food service. Middagen havde desuden deltagelse af Danmarks nye ambassadør og den fødevearensvarlige handelsmedarbejder, som er den kontaktperson, fjerkræsektoren har den direkte dialog med.

**Netværksmiddag
for partnere og
lokale kunder**

Det er en fælles sektorambition, at vi næste år deltager med en samlet dansk pavillon på Seoul Food med andre virksomheder, herunder gerne ægsektoren, så 6-8 virksomheder i samlet flok kan repræsentere danske fødevarer af høj kvalitet.

HKScans stand på Seoul Food messen med lokale partner/importør, LF og den danske ambassadør.

Danpos stand på Seoul Food messen med deres lokale partner/importør

**Yderligere information
vedr. dette projekt:**

**Stig Munck Larsen
Chefkonsulent**

**M +45 5167 1544
E sml@lf.dk**

Halal og certificering

Formål med projektet

Formålet er, gennem en transparent og effektiv halalcertificering, at øge afsætningen af fjerkrækød på de markeder, hvor der stilles krav om halalcertificering af kød og produkter.

Gennem vidensopbygning om halal og etablering af netværk og relationer sikres både viden om seneste tiltag inden for de globale halalstandarder samt hurtigere adgang til kompetente myndigheders behandling af sager om halalgodkendelse.

Halaltræning for kvalitets-specialister

Den 25. maj afholdt L&F et 1-dags halal-træningskursus i Århus for virksomheder, der har interesse i og som eksporterer fødevarer til eksportdestinationer, hvor der er krav om halalcertificering.

Kurset havde deltagelse af 17 personer og blev gennemført af HQC, Halal Quality Control, fra Holland, der med kontor i Danmark er akkrediteret til halalcertificering til alle relevante halalmarkeder.

Kurset havde fokus på en generel indføring i de forskellige halalstandarder samt krav og regler til dokumentation af halal HACCP - Halal assurance programme. Kurset havde indlagt små test og halalcertifikat til deltagerne, som bevis på, at de er certificeret til at varetage halalfunktioner i virksomhederne.

Deltagerne i halal-træningskursus

Yderligere information vedr. dette projekt:

Stig Munck Larsen
Chefkonsulent

M +45 5167 1544
E sml@lf.dk

Sygdomsforebyggelse og veterinært beredskab for slagtefjerkræ

Formål med projektet

Formålet med projektet er at overvåge, forebygge og bekæmpe sygdomme på det fjerkræveterinære område, at zoonoser som Salmonella og Campylobacter og andre udfordringer i relation til fødevarer sikkerhed forebygges og håndteres effektivt, samtidig med at forbruget af antibiotika overvåges.

Samlet set sikrer projektet en ensartet håndtering for hele branchen, i form af dokumentation for dyresundhed, zoonoser, fødevarer sikkerhed, antibiotikaforbrug og resistens samt håndtering og/eller bekæmpelse af fjerkræsygdomme og zoonoser.

IB

IB-sæsonen er i fortsat i ro. Vi modtager næsten ingen prøvesvar for analyser for IB, grundet ganske få indsendelser.

Salmonella

To formeringsflokke kom under mistanke i starten af marts måned. Der var påvist S. Rissen i en ordinær prøveindsendelse. Da der var tale om en eksotisk salmonellatype, skulle besætningen gentestes af Fødevarerstyrelsen med 14 dages mellemrum. Begge flokke blev testet fri for Salmonella og fortsatte i produktionen. En konsumægsklok blev inden for samme tidsperiode også sat under mistanke for smittet med S. Rissen. Denne flok blev også fritestet. Smitten med S. Rissen stammer højst sandsynligt fra en foderstofvirksomhed.

Der er i 2023 kun konstateret Salmonella i 1 slagtekyllingeflok. Der er påvist smitte med S. Aijobo.

Fugleinfluenza

I 2023 har der været 4 udbrud af fugleinfluenza med højpatogen H5N1 i Danmark. En centralopdrætningsflok, en formeringsflok, en kalkunflok og en mindre besætning med blandet fjerkræ er fundet smittet.

4.	1. januar 2023	H5N1	Daugård, Vejle	3 og 10 km zoner	Ophævet	Centralopdræt (50.000 stk.)
5.	17. januar 2023	H5N1	Skælskør, Sjælland	3 og 10 km zoner	Ophævet	Kalkuner (24.000 stk.)
6.	17. marts 2023	H5N1	Ramløse, Sjælland	3 og 10 km zoner	Ophævet	60 stk. blandet fjerkræ
INDELUKNINGSKRAV OPHÆVET						20. april 2023
7.	26. april 2023	H5N1	Augustenborg	3 og 10 km zoner	Gældende	Formeringsflok (ca. 6.000 stk.)

Ophør af indelukningskravet trådte i kraft den 26. april 2023.

Danmarks selverklæring om fugleinfluenzafri status er blevet godkendt af WOAH og offentliggjort på WOAH's hjemmeside den 1. juni 2023. Det betyder, at Danmark har generhvervet status som et land fri for højpatogen fugleinfluenza i overensstemmelse med bestemmelserne.

Der findes fortsat fund i de vilde fugle i DK, men der sendes knapt så mange vilde fugle ind til undersøgelse som i de foregående år. Men i 2. kvartal af 2023 er der påvist en stigning i antallet af smittede vilde fugle ud af antal indsendte. 46 % af de indsendte vilde døde fugle blev konstateret smittet, og en stor andel af disse var måger.

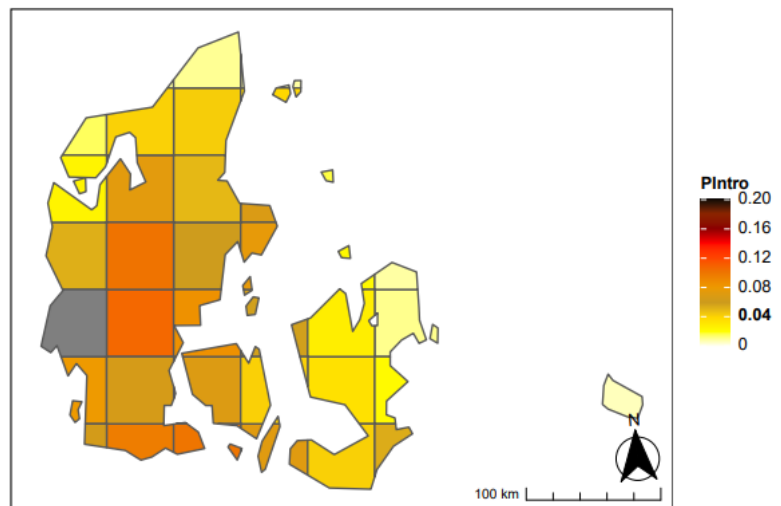
EFSA (Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet) oplyser i deres ugentlige opsamlingsrapport, at der er øget risiko for smitte fra vilde fugle i Danmark.

Nedenstående kort angiver dette. Dog må det anses for sandsynligt, at hele Danmark vil være påvirket af øget risiko for smitte fra de vilde fugle.

Der er primært tale om smitterisiko fra smittede måger.

Early warning of highly pathogenic avian influenza (HPAI) in the EU weekly summary report

Probability of introduction of HPAI A(H5/H7) in wild birds in Denmark from 2023-06-05 to 2023-06-12

Der har været rimeligt roligt den seneste måned med kun få tilfælde i Europa. Men også i mange andre lande ses der en stor stigning med fund af smittede måger.

Vi følger situationen nøje både i Danmark og i udlandet.

**Yderligere information
vedr. ovenstående
aktiviteter:**

**Mie Nielsen Blom
Chefkonsulent**

**M +45 2334 6566
E mnb@lf.dk**

Status på projektet

Den 4. plan i rækken af handlingsplaner for Campylobacter har titlen 'Handlingsplan for campylobacter i slagtekyllinger, fødevarer og miljø, 2022-2026'.

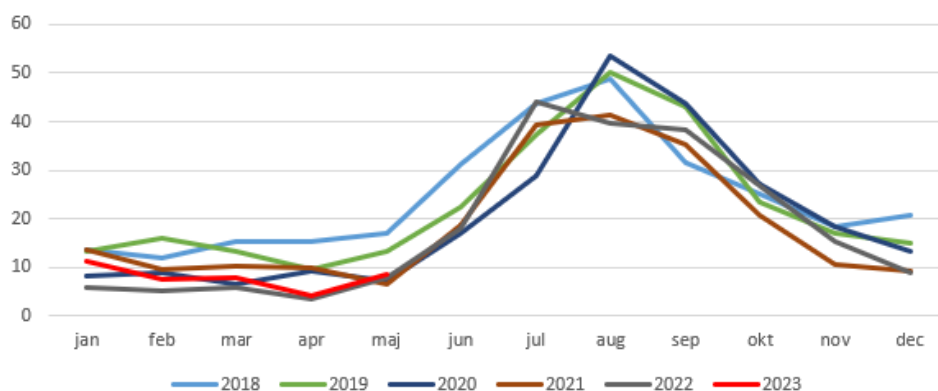
Handlingsplanen bygger videre på resultater og erfaringer opnået i de foregående planer. Kyllingekød er den største, kendte kilde, og en række indsatser over for Campylobacter i kyllinger og kyllingekød fortsætter derfor i denne fjerde plan. Desuden får udegående flokke større opmærksomhed i planen.

Et andet fokusområde er sporing af smitekilder ved sygdomsudbrud, og arbejdet med at udarbejde et smitekilderegnskab og at få afdækket andre kilder fortsætter. Dette indebærer fortsat optimering af sekvensbaseret typning af campylobacter-isolater.

Effekten af indsatserne følges blandt andet ved overvågning af campylobacter-forekomsten i flokke og i kyllingekød. Resultaterne viser, at risikoen for at blive smittet af danskproduceret kylling er næsten blevet halveret siden 2013.

I regi af handlingsplanen følges forekomsten af Campylobacter i flokkene af slagtekyllinger, se nedenstående figur.

Den procentvise forekomst af campylobacter-positive flokke af slagtekyllinger. Februar 2023 er uafsluttet.

Det overordnede mål i handlingsplanen for 2022-2026 er, at færre mennesker bliver syge af Campylobacter.

Målet for flokkene er, at antallet af slagtekyllingeflokke, der er positive for Campylobacter, ikke må overstige 15 % for konventionelle flokke og 65 % for udegående flokke, opgjort samlet for året.

For kyllingekød er målet, at forbrugerens risiko for at blive syg af Campylobacter i dansk kyllingekød reduceres.

Yderligere information
vedr. ovenstående
aktivitet:

Lene Lund Lindegaard,
Chefkonsulent

M +45 5190 1597
E lls@lf.dk

Fødevarer og Veterinære Forhold

Formål med projektet

Projektet indeholder faglig-tekniske aktiviteter til støtte for branchen samt overvågning og formidling af veterinære og fødevarerikkerhedsmæssige krav og regler - nationale såvel som fra relevante tredjelands-markeder. Projektet er baseret på en mangeårig indsats og har betydning for kvaliteten af og tilliden til branchens produkter og dermed sektorens mulighed for afsætning i EU såvel som til en lang række tredje- landemarkeder.

Projektet sikrer, at fjerkræbranchens slagterier opdateres med hensyn til lovgivningskrav vedr. fødevarerikkerhed, hygiejne, biocider, mærkning, fødevarer-kontaktmaterialer m.v.

Desuden sikrer projektet besvarelse af spørgeskemaer, forberedelse, koordinering, deltagelse samt opfølgning i forbindelse med myndighedsinspektioner fra tredjeland og SANTE-F.

Projektets resultater formidles ad hoc, for eksempel via nyhedsbreve, temadage, netværksmøder m.v.

Fjerkrækød: Oversigt over certifikater til eksport

Landbrug & Fødevarer opdaterer regelmæssigt oversigt over certifikater i Fødevarerstyrelsens certifikatdatabase til brug ved eksport af fjerkrækød og fjerkrækødprodukter.

Link: <https://bit.ly/Eksportcertifikater>

Seneste liste er fra 1. juni.

I forhold til listen af 3. marts 2023 er der følgende ændringer:

Ukraine

Nyt TRACES certifikat for eksport af hakket kød og/eller maskinsepareret kød af fjerkræ til Ukraine.

Japan

La 23,0-7136 Nyt certifikat til eksport af fjerkrækød og fjerkrækødprodukter af dansk oprindelse fra Danmark til Japan.

FVST har også præciseret, at certifikat La 23,0-1531 kan pr. 25. maj 2023 kun benyttes til eksport af fjerkrækød og fjerkrækødprodukter af udenlandsk oprindelse til Japan.

Til eksport af fjerkrækød og fjerkrækødprodukter af dansk oprindelse til Japan skal certifikat La 23,0-7136 benyttes.

Yderligere information vedr. denne aktivitet:

Stephanie H. Mahrt
Dyrlæge

M +45 6010 1491
E sthm@lf.dk

Fødevarestyrelsen holdt møde i "Dialogforum for kontrol" 16. maj 2022. På mødet deltager brancheorganisationer for både detail- og engrosbrancher.

Følgende relevante emner var på dagsorden:

Analyseplaner for PFAS i fødevarer i 2023

Ny forordning 2023/915 erstatter forordning 1881/2002 fra 25 maj. Den indeholder samme grænseværdier, og alle fodnoter er flyttet ind i skemaerne. I denne findes grænseværdier for PFAS.

Kommissionen har udsendt henstilling om dataindsamling 2022/1428. Målet er at indsamle data, som kan give basis for at sænke grænseværdierne og danne baggrund for grænser for vegetabiliske produkter. Kommissionens kontrolplan for kontaminanter 2022/931 og 2022/932 danner baggrund for FVST's prøveplan. EU har haft henstillinger til prøveudtagning i mange år, og FVST har løbende haft udtaget prøver. FVST tager flere PFAS-prøver i 2023.

I den almindelige overvågning frem til 2021 er der ikke fundet overskridelser af PFAS. En kogræsserforening vil dog gå under denne prøveudtagning. I fiskeprodukter/skaldyr er der fund af PFAS i ca. 20-50 % af tilfældene.

I 2023 er antallet af prøver skruet op for alle kategorier, og der tages flere prøver af vegetabiliske produkter. I takt med spørgsmål til forekomst i fødevarekategorier med få data, tages flere prøver (eksempelvis torskerogn). Der tages mange mistankeprøver, og der er planlagt ca. 250 i 2023 (101 prøver taget pr. 17. april). Der vil også blive taget importprøver.

FVST forventer, at virksomhederne kender til maksimalgrænseværdier, og at de laver egenkontrol for relevante produkter. EFSA vil altid gerne have indrapporteret data fra alle og ikke kun myndigheder. FVST bruger laboratoriet i Ringsted.

Hvis en maksimalgrænseværdi er overskredet, vurderes varen som farlig. Denne holdning har FVST haft siden en sag med aflatoxin i figner, hvor Kommissionen underkendte den danske holdning ved en Rapid Alert, Dette gælder ikke ved pesticider, men her er denne holdning måske også på vej i EU. Ved fund i vegetabiliske varer, hvor der ikke er fastsat MRL, vil høje værdier blive sendt til vurdering ved DTU.

Ved fund af PFAS i æg var det DTU, som selv havde taget prøver, og FVST er lidt ked af DTU-udmeldingen, idet grænseværdierne ikke var overskredet. DTU forholdt sig til risikoen ved, at børn spiste mange æg og ikke den konkrete risiko.

Kontrolbekendtgørelsen har været i høring og der har været afholdt et virtuelt møde i regi af dialogforum. Der er stadig interne processer i ministeriet omkring næste fødevareforlig. Det tidligere arbejde er ikke glemt, men vil blive medtaget. Opfordring til at gå via politiske kanaler, hvis der er noget, som man vil fremhæve.

- **Smiley-mærket**

Den endelige grafiske løsning er ved at være færdig. Der bliver tale om en papirudgave i A5 størrelse i knækket hvid med ramme udenom. Mærket skal stadig printes af den tilsynsførende ved kontrolbesøg.

Implementering af Smiley-mærket sker pr. 1. oktober 2023. Ved denne dato låses data, og nyt Smiley-mærke sendes fra trykkeri i løbet af oktober måned. De virksomheder, som får kontrol i oktober og ikke har fået det nye mærke tilsendt endnu, skal se bort fra det, de modtager med posten og i stedet anvende det, som printes ved tilsyn.

Det udestår, hvor hurtigt det opdaterede kan hentes på hjemmesiden. I en overgangsperiode er der fokus på vejledning og ikke sanktion. Kampagne, som skal oplyse om nyt Smiley-mærke, er undervejs. Kampagnen er primært rettet mod forbrugeren og er udarbejdet med hjælp fra bureau. Der kommer også kommunikationsmateriale til virksomhederne. Kommunikationen kommer til at ligge så tæt på start som muligt.

- **Administrations-Kontrol – nye regler**

Bekendtgørelsen har været i høring, og vil være gældende fra 1. juli. Det nye er, at det første opfølgende besøg i visse tilfælde skal foretages administrativt. Bestemmelsen omfatter de første opfølgende kontroller, som enten kan udføres alene på grundlag af virksomhedens fremsendelse af dokumentation eller på grundlag af digital kontrol, hvor login ikke er påkrævet for at tilgå virksomhedens digitale platforme.

FVST præsenterede deres nye hjemmeside, som lanceres 6. juni. Baggrunden for en ny hjemmeside er, at den gamle har været svær at finde rundt på og ikke var opdateret. Med den nye side går man fra 4.000 til 1.500 sider. Der er arbejdet med både struktur og indhold / formulering. Generelt er der færre indgange til de enkelte emner.

Oversigt over eksportrestriktioner

På Fødevarestyrelsens hjemmeside om eksportrestriktioner ligger "Liste over aktuelle eksportrestriktioner" på dette link:

<https://bit.ly/Eksportrestriktioner>

Landbrug & Fødevarer går jævnligt ind på oversigten for at se, om der er kommet ændringer, og vi beskriver ændringerne kort på dette link:

<https://bit.ly/Oversigt-Eksportrestriktioner>

Fra 2. marts til og med 2. juni 2023 har der været nedenstående ændringer/tilføjelser i relation til fjerkræ og fjerkrækød (alfabetisk rækkefølge):

Hong Kong

Hong Kong er ikke længere at finde på listen over eksportrestriktioner hvad angår udbrud af HPAI, og der er derfor ikke længere nogen restriktioner på eksport af fjerkrækød og fjerkræprodukter fra Danmark til Hong Kong (3/3)

Hong Kong er tilføjet restriktionslisten i forhold til restriktioner mod fjerkrækød (hele slagtekroppe, udskæringer og spiselige slagtebiprodukter), ferske fjerkræprodukter, inkl. æg, til human konsum fra Gribskov kommune (22/3)

Hong Kong har tilføjet Sønderborg kommune til deres restriktioner mod fjerkrækød (hele slagtekroppe, udskæringer og spiselige slagtebiprodukter), ferske fjerkræprodukter, inkl. æg, til human konsum (27/4)

Gribskov kommune er fjernet fra restriktionerne, og kun Sønderborg kommune er tilbage (9/5)

Israel

Israel er tilføjet restriktionslisten mod fugle i fangenskab og avlsmateriale af fjerkræ fra hele Danmark (22/3)

Ikrafttrædelsesdatoen for restriktioner mod fugle i fangenskab og avlsmateriale fra hele Danmark er ændret fra 21. marts 2023 til 3. maj 2023 (3/5)

Japan

Japan har indført restriktioner for æg og ægprodukter (excl. varmebehandlede æg) (13/3)

Japan har meddelt FVST, at de varmebehandlede ægprodukter IKKE er undtaget fra restriktionerne. Varmebehandlede ægprodukter er derfor fjernet fra undtagelserne (26/4)

Der er indsat en tekst omkring kategorisering af visse varmebehandlede ægprodukter og mulighederne for at få disse indført i Japan uden certifikat under visse betingelser (15/5)

Forbuddet mod import af fjerkrækød og fjerkrækødprodukter gælder nu kun fra kommuner beliggende i Fødevarestyrelsens veterinærenheder: VeterinærSyd og VeterinærØst.

For fjerkrækød og fjerkrækødprodukter (ikke dansk oprindelse) samt æg og ægprodukter gælder forbuddet stadig fra hele Danmark (25/5)

Kuwait

Kuwait har indført restriktioner mod fjerkrækød, fjerkrækødprodukter og æg fra hele Danmark (13/3)

Malaysia

Malaysia er ikke længere at finde på listen over eksportrestriktioner hvad angår udbrud af HPAI, og der er derfor ikke længere nogen restriktioner på eksport af fjerkrækød og fjerkræprodukter fra Danmark til Malaysia (7/3)

Mexico

Mexico har ændret deres restriktioner mod rugeæg og tre dage gamle kyllinger, således at det nu gælder fra region hovedstaden mod tidligere hele Sjælland og region Midtjylland (21/4)

Mexico har ændret deres restriktioner mod rugeæg og tre dage gamle kyllinger, således at det nu også gælder for region Syddanmark (10/5)

Singapore

Singapore er ikke længere at finde på listen over eksportrestriktioner hvad angår udbrud af HPAI, og der er derfor ikke længere nogen restriktioner på eksport af fjerkrækød og fjerkræprodukter fra Danmark til Singapore (6/3)

Singapore er tilføjet restriktionslisten i forhold til restriktioner mod prydugle, fjerkrækød og fjerkrækødprodukter fra Gribskov kommune, samt 10 km restriktionszonen omkring udbruddet (3/4)

Gribskov kommune er fjernet fra restriktionerne, og Sønderborg kommune er tilføjet (3/5)

Sydkorea

Sydkorea har tilføjet Gribskov kommune til deres restriktioner (21/4)

Sønderborg kommune er tilføjet listen over restriktioner (3/5)

Ukraine

Ukraine har indført forbud mod rugeæg, levende fjerkræ og fjerkrækødprodukter fra 10 km zonen omkring udbrudsstedet i Slagelse kommune (13/3)

Lovgivnings-Nyt dækker udvalgte områder af lovgivningen, som skal overholdes ved produktion af kød og kødprodukter. Hovedfokus i nyhedsbrevet ligger på hygiejne, mærkning og sammensætning af kød og kødprodukter og berører f.eks. ikke arbejdsmiljølovgivning, lovgivning rettet mod primær produktion eller lovgivning som omhandler indtransport og aflivning.

Det tilstræbes at omtale relevant lovgivning indenfor emneområdet, men nyhedsbrevet giver ikke sikkerhed for, at alt ny lovgivning omtales.

Lovgivnings-Nyt indeholder også et afsnit omkring "Mulige nye lovinitiativer". Herudover gøres opmærksom på, at det altid vil være den i Retsinformation eller EUR-Lex gældende udgave af specifik lovgivning som er gyldig uanset, hvad der måtte være anført i f.eks. ældre udgaver af "Lovgivnings-Nyt".

Lovgivnings-Nyt kan findes her: <https://bit.ly/Lovgivnings-Nyt>

Siden sidste nyhedsbrev har der været udsendt to udgaver af Lovgivnings-Nyt i hhv. februar og april 2023. Af relevante emner kan nævnes:

Sante F- audit i Danmark 2023 hjemmeside

Fødevarerstyrelsens har på deres hjemmeside anført de planlagte audits fra Sante F (EU-Kommissionen).

Link <https://bit.ly/3qAXJBh>

- Dyresundhed for fisk - Ordinær audit (11. september - 22. september).
- Dyrevelfærd for fisk - Fact finding mission (11. september - 22. september).
- Audit i Grønland - Fiskeriprodukter (23. oktober - 03. november).
- Planter sundhed - Plantepas (16. oktober - 27. oktober).
- Antimikrobiel resistens - Veterinærlægemidler produkter (4 - 11. december).

Rapporter fra tidligere Sante F- audits kan findes på Kommissionens hjemmeside.

Link https://ec.europa.eu/food/audits-analysis/audit_reports/index.cfm

Autorisations-vejledning

Fødevarerstyrelsen har udsendt vejledning nr. 9195 af 16. marts 2023 om autorisation og registrering af fødevarer virksomheder m.v. Vejledningen erstatter den tidligere vejledning nr. 9297 af 21. marts 2022 af samme navn.

Der er foretaget en del redaktionelle ændringer i vejledningen, bl.a. tilpasning af link til sider på internettet, mange link mellem afsnit i vejledningen er slettet og samtidig er der sket enkelte justeringer af kapitelnumre som følge af opdateringer.

De faglige ændringer drejer sig om virksomheder under bagatelgrænsen, primærproducenter, 1/3 dels reglen og oplagringsreglen.

Vejledningen kan ses her på Fødevarerstyrelsens hjemmeside:

Link: <https://bit.ly/3NbkCTz>

På de japanske myndigheders hjemmeside ligger en liste over lande, regioner eller zoner (Third free countries), som Japan anser som fri for højpatogen og lavpatogen aviær influenza, og godkendt til at eksportere fjerkræ og fjerkrækød m.v. til landet. Link til MAFFs side:

<https://bit.ly/Maff-Nyheder>

Landbrug & Fødevarer går jævnligt ind på ”The third free countries list” for at se, om der er kommet ændringer, og vi beskriver ændringerne kort på dette link:

<https://bit.ly/japans-the-third-free-countries-list>

Fra 25. februar til og med 2. juni 2023 har der været følgende ændringer (alfabetisk rækkefølge):

Ændringer vedr. Poultry and Poultry meat, etc. (fjerkræ og fjerkrækød m.v.):

- Belgien har fået ændringer til regionalisering (12/5, 18/4)
- Bulgarien har fået ændringer til regionalisering (4/4)
- Chile er overstreget og kan ikke eksportere til Japan (17/3)
- Frankrig har fået ændringer til regionalisering (25/2, 8/3, 20/3, 18/4, 24/5, 5/6)
- Litauen har fået ændringer til regionalisering (22/3)
- Tyrkiet har fået ændringer til regionalisering (17/3)
- Tyskland har fået ændringer til regionalisering (12/4)
- UK har fået ændringer til regionalisering (4/5)
- Ungarn har fået ændringer til regionalisering (24/3)
- USA har fået ændringer til regionalisering (28/2, 7/3, 9/3, 12/3, 15/3, 28/3, 31/3, 17/4, 20/4, 28/, 22/5, 31/5)

**Yderligere information
vedr ovenstående
aktiviteter**

**Maj-Britt Albrechtsen
Seniorkonsulent**

**M +45 3083 1065
E mpa@if.dk**

Dyrevelfærd hos slagtefjerkræ

Formål med projektet

Dyrevelfærd i slagtefjerkræproduktionen er til stadighed i fokus både i branchen og i samfundet. Projektet har til formål at indsamle viden om dyrevelfærd hos slagtefjerkræ og videregive denne information for derigennem at lette implementering af nye tiltag og lovgivning samt at følge op på dyrevelfærdsmæssige forhold, således at slagtefjerkræproduktionen kan udvikles og samtidig tilgodese forholdene vedrørende dyrenes velfærd.

Projektet handler overordnet om at indhente viden og vejlede primærproduktionen og branchen i forhold, der vedrører dyrevelfærd samt at informere borgere og samfund om dyrevelfærd og generelle produktionsforhold hos slagtefjerkræ.

Seneste status på trædepudevurderinger i E-kontrollen

Graden af trædepudesvidninger er igen ved at finde tilbage på et lavt niveau. Efter en vinter med øgning i andelen af fødder med trædepudesvidninger, formentligt forårsaget af en fugtig strøelse grundet øget vandoptagelse, er der i foråret atter set et stort fald i denne andel.

Alle hold af slagtekyllinger, der slagtes på slagterier i Danmark, bliver trædepude-vurderet, og resultaterne indgår i E-kontrollen. Der indgår kun resultater fra konventionelle slagtekyllingeflokke i E-kontrollen.

I vurderingen indgår 100 fødder fra hvert hold, og hver af disse fødder bliver bestemt til

"ingen svidninger" (her: kategori 0),

"mindre alvorlige svidninger" (her: kategori 1) eller

"alvorlige svidninger" (her: kategori 2).

Kategori 0 giver 0 point, kategori 1 giver 0,5 point og kategori 2 giver 2 point. Det er på baggrund af denne vurdering, at slagtekyllingernes trædepude-sundhed bestemmes.

Besætningsansvarlige, der har leveret et hold, der total set har under 40 point, får ingen anmærkninger.

Besætningsansvarlige, der har leveret et hold, der total set har mellem 41 og 80 point, får vejledning om at rette op på utilstrækkelige forhold.

Besætningsansvarlige, der har leveret et hold, der total set har over 80 point, bliver straks indberettet til Fødevarestyrelsens veterinærenhed.

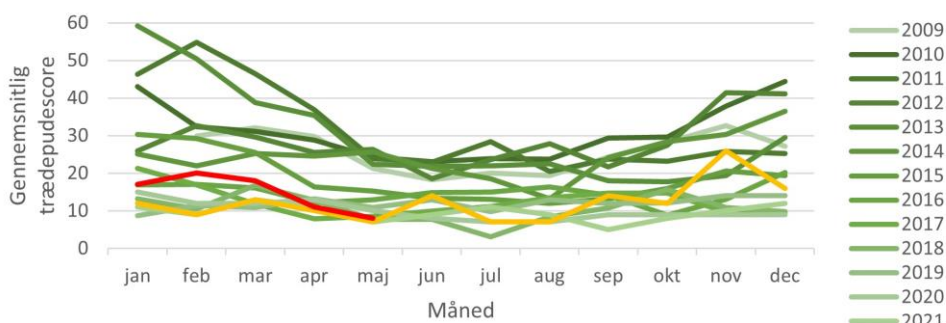
I juni 2010 ændredes pointsystemet for trædepudevurderinger. Før denne ændring gav kategori 1 et helt point, hvor den nu giver 0,5 point.

I nedenstående opgørelse, er alle trædepudevurderinger fra før denne ændring, omregnet til det gældende pointsystem med henblik på at gøre data sammenlignelige.

Udvikling i gennemsnitlig trædepudesundhed

Siden 2009 er der sket store dyrevelfærdsmæssige fremskridt i slagtekyllingernes trædepudesundhed. I de første år betød producenterne målrettede indsats, at man så store fald i trædepudescoren på slagterierne. Fremgangen var tydelig i årene 2009 til 2016, se nedenstående figur. I starten af denne periode sås stor sæsonbetonet variation i den gennemsnitlige trædepudescor. I kolde vintermåneder var trædepudesundheden dårligst, og her var den gennemsnitlige trædepudescor for alle hold, slagtet i Danmark, helt oppe på 60 point.

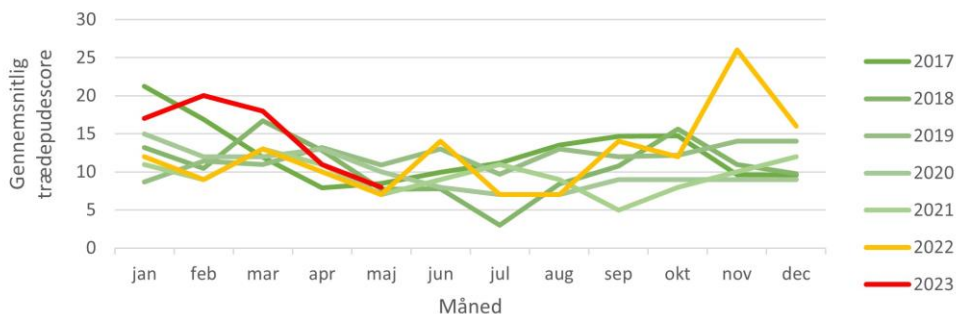
Gennemsnitlig pointtal opnået i trædepude-vurdering for alle slagtede hold, registreret i E-kontrollen, år 2009 til og med maj 2023. Bemærk maj 2023 mangler ¼ af indberetningerne.

Om sommeren så det væsentligt bedre ud, hvor trædepudescoren faldt til ca. 20-30 point. Frem mod 2016 faldt den gennemsnitlige trædepudescor, og det lykkedes tilmed at udligne sæsonvariationen. I 2016 lå den gennemsnitlige trædepudescor pr. måned på omkring 15-20 point.

Siden hen er forbedringen fortsat, men dog i mindre grad end det sås de første år. De seneste år har trædepudescoren ligget stabilt omkring 10 point med en mindre variation fra måned til måned, se nedenstående figur.

Gennemsnitlig pointtal opnået i trædepude-vurdering for alle slagtede hold, registreret i E-kontrollen, år 2017 til og med maj 2023. Bemærk maj 2023 mangler ¼ af indberetningerne.

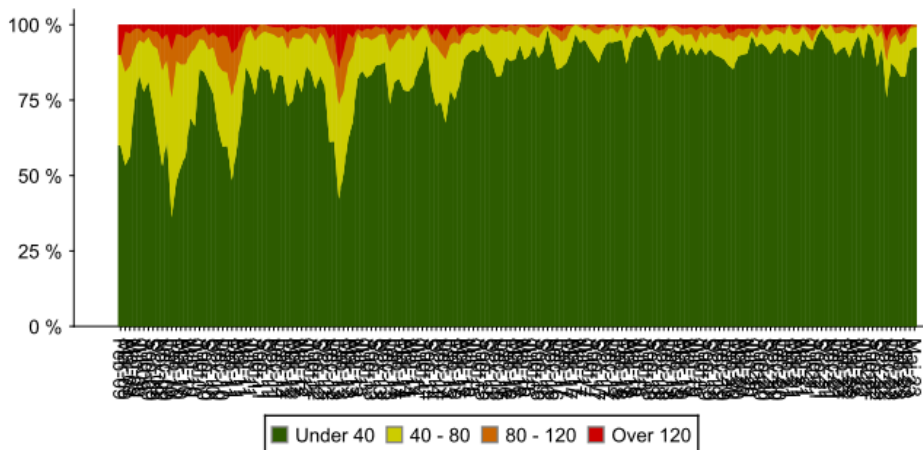
Nedenstående figur viser den procentvise fordeling af hold i E-kontrollen, der har fået henholdsvis under 40 point, mellem 41 og 80 point, mellem 81 og 120 point og over 120 point i perioden 1. februar 2009 til 31. maj 2023. Der mangler ca. ¼ af maj-indberetningerne på opgørelsestidspunktet.

Her ses det, at langt størstedelen af hold, der er slagtet i Danmark de senere år, er gået gennem trædepudevurderingen uden anmærkninger (grønt område).

De forholdsvis få hold, der har fået en score på over 40 point, har primært ligget i kategorien 40-80 point (gult), mens få hold registreres i de mere alvorlige kategorier med mellem 80 og 120 point (orange) og over 120 point (rødt). Det historiske tilbageblik i figuren viser, hvordan problemet med trædepude-svidninger er blevet mindre og mindre, for at nå et relativt stabilt, lavt niveau. Det ses også, at det stabile niveau har været udfordret af et udsving i vinterhalvåret 2022/2023, men igen er ved at indfinde sig.

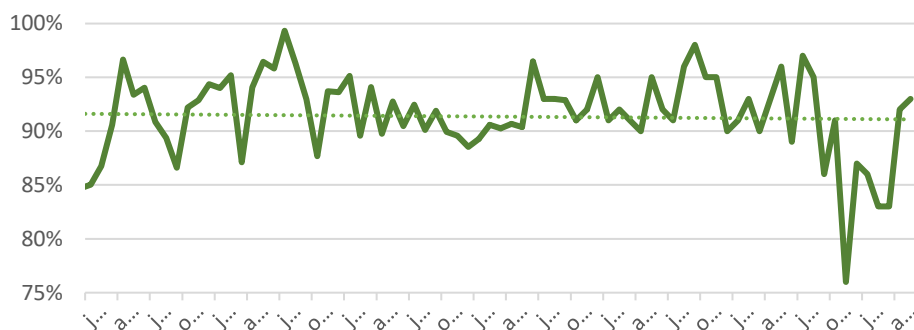
Af de hold, der har haft anmærkninger som følge af trædepudevurderingen, har de fleste været i den gule kategori, altså den lave kategori. En mindre del af dem har dog været i enten orange eller rød kategori – altså hold med alvorlige eller meget alvorlige udfordringer med trædepudesundheden.

Fordeling af hold inden for hver af de fire kategorier. Figuren stammer fra E-kontrollen.

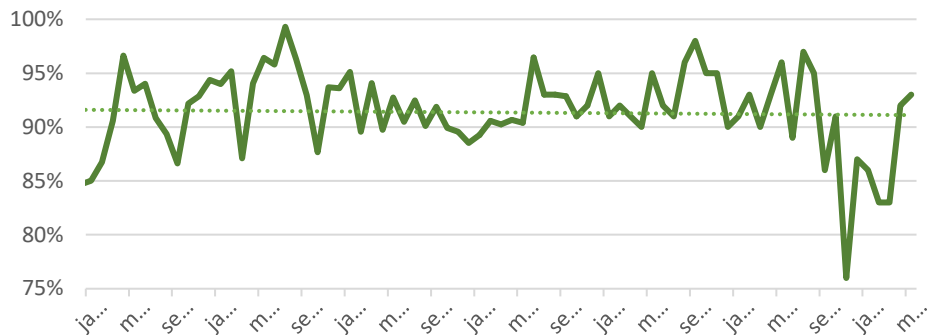
Andelen af hold, der er gået igennem trædepudevurderingen helt uden anmærkninger – altså med en gennemsnitlig trædepudescore på under 40 point – fremgår af nedenstående figur. Tendenslinjen er tilnærmelsesvis vandret, hvilket fortæller os, at andelen af hold, der går igennem trædepudevurderingen uden anmærkninger – overordnet set – ikke har udviklet sig siden januar 2017. Den forbedring, der var set i 2018-2021 bliver, for perioden, udlignet af resultaterne fra 2022-2023. Nogle måneder i 2022 ligger meget flot, så som juli og august, hvor andelen af hold, der er gået igennem trædepudevurderingen uden anmærkninger, er helt oppe på 97 %. De seneste måneder har denne andel været på 76-87 %. Grafen tydeliggør, hvordan andelen af hold uden anmærkninger for trædepude-sundheden er på et atypisk lavt niveau i september, oktober, november og december 2022, samt januar og februar 2023. Årsagen er, som tidligere nævnt, formentligt en fugtig strøelse, grundet øget vandoptagelse, der har givet nogle udfordringer

Andelen af slagtede hold, der har gennemgået trædepudevurderingen uden anmærkninger (under 40 point). Den stiplede linje er en tendenslinje. Bemærk maj 2023 mangler ¼ af indberetningerne

Andelen af hold, der er gået igennem trædepudevurderingen helt uden anmærkninger – altså med en gennemsnitlig trædepudescore på under 40 point - fremgår af nedenstående figur. Tendenslinjen er tilnærmelsesvis vandret, hvilket fortæller os, at andelen af hold, der går igennem trædepudevurderingen uden anmærkninger – overordnet set – ikke har udviklet sig siden januar 2017. Den forbedring, der var set i 2018-2021 bliver, for perioden, udlignet af resultaterne fra 2022-2023. Nogle måneder i 2022 ligger meget flot, så som juli og august, hvor andelen af hold, der er gået igennem trædepudevurderingen uden anmærkninger, er helt oppe på 97 %. De seneste måneder har denne andel været på 76-87 %. Grafen tydeliggør, hvordan andelen af hold uden anmærkninger for trædepude-sundheden er på et atypisk lavt niveau i september, oktober, november og december 2022, samt januar og februar 2023. Årsagen er, som tidligere nævnt, formentligt en fugtig strøelse, grundet øget vandoptagelse, der har givet nogle udfordringer

Andelen af slagtede hold, der har gennemgået trædepudevurderingen uden anmærkninger (under 40 point). Den stiplede linje er en tendenslinje. Bemærk maj 2023 mangler ¼ af indberetningerne

Yderligere information vedr. denne aktivitet:

**Rikke Koch Als,
Seniorkonsulent**

**M +45 6177 1896
E rika@if.dk**

Miljøregulering af slagtefjerkræproduktionen

Formål med projektet

Formålet med projektet er at sikre, at branchens producenter og rådgivere løbende har indblik i lovgivningen vedrørende klima- og miljø, herunder den miljøteknologiske udvikling og krav til produktionsbygninger med fokus på fortsat udvikling af en bæredygtig slagtefjerkræproduktion med lavt miljø- og klimaaftryk.

Klima- og bæredygtighedshensyn har i stigende grad indflydelse på de krav, som der stilles til landbrugets driftsbygninger. Der er endnu ikke krav om beregning af den klimabelastning, der kommer fra byggeri og anlæg af landbrugets driftsbygninger, men allerede nu spørger de finansielle virksomheder til bygningernes klima- og bæredygtighedsaftryk, når byggeriets skal finansieres.

I 2023 er der i projektet "Miljøregulering af slagtefjerkræproduktionen" afsat midler til at styrke bygningsrådgivningen og rådgivningsgrundlaget for byggeri, med særlig fokus på klima og miljø. Da SEGES Innovation ikke længere har byggeri og teknik som et selvstændigt fagområde, er der etableret et fagligt samarbejde mellem 5 af landets virksomheder indenfor bygningsrådgivning om udvikling af rådgivningsprodukter samt styrkelse af vidensgrundlaget for rådgivningen.

Den praktiske sekretariatsfunktion er fortsat placeret hos SEGES Innovation.

En chefgruppe med et medlem fra hver af de 5 rådgivningsvirksomheder afstikker rammerne for samarbejdet. Slagtefjerkræproduktionen er fagligt repræsenteret i samarbejdet ved Palle Vinstrup fra fjerkrækonsulentgruppen hos KHL, Kolding Herreds Landbrugsforening

Chefgruppen har nedsat 4 faggrupper med hver sit fokusområde:

- **Bæredygtighed:**
Fra 1. januar 2023 er der et generelt krav om LCA (Livscyklusanalyse)-baseret beregning af klima- og bæredygtighedsbelastningen for de fleste større nybyggerier. Dette er endnu ikke tilfældet for landbrugsbyggeri, men det efterspørges fra bl.a. finanssektoren. Der er planer om at søge et projekt hos f.eks. Realdania til en pilotundersøgelse af muligheder og udfordringer ved beregning af bæredygtigheds- og klimabelastningen fra landbrugsbyggeri.
- **Brand**
- **Ingeniøropgaver/byggeriteknikgruppe**
- **Forsikringsfaggruppe**

Der bindes mange ressourcer og meget energi i byggematerialer, og derfor bidrager selve anlæg og byggeri af stalde og andre bygninger til klimabelastningen. Fra 1. januar 2023 har der været et generelt krav til den maksimale klimabelastning i kg CO₂/m² for de fleste større nybyggerier. Et lignende krav forventes på et tidspunkt for landbrugsbyggeri

Yderligere
information vedr.
projektet

Henrik Bang Jensen
Chefkonsulent

M +45 4037 2632
E hbj@if.dk

Protein fra lokalt dyrkede bælgplanter og alger til økokyllinger ProLocAL

Formål med projektet

Formålet med ProLocAL er at reducere klimaaftrykket fra økologisk kyllingekød ved at fodre kyllinger med mikroalger og lokalt dyrkede bælgplanter i stedet for importerede proteinkilder. Gennem forskning og demonstration løses den udfordring, at økofjerkræ i dag overforsynes med protein for at kompensere for foderkildens lave indhold af svovlholdige aminosyrer. Dette øger NH₃-fordampning fra stalden og øger risikoen for trædepudesvidninger. Anvendelse af proteinkilder som mikroalger med et højt indhold af methionin kan løse dette problem. Dette vil reducere produktionens klimaaftryk samt miljøbelastning og forbedre dyrevelfærden.

Indhold

ProLocAL er et Organic RDD-projekt, der udføres fra 2022 til 2024 via en bevilling fra GUDP. Fjerkræafgiftsfonden medfinansierer projektet ved at støtte aktiviteter ved SEGES, Teknologisk Institut og Innovationscenter for Økologisk Landbrug (ICOEL). Den overordnede projektleder er Sanna Steenfeldt fra Aarhus Universitet. De øvrige deltagere er: Teknologisk Institut, Københavns Universitet, Rokkedahl Landbrug, Vestjyllands Andel og SEGES samt ICOEL.

ProLocAL består af seks arbejdsplaner:

- 1) Dyrkning af mikroalger med et højt indhold af protein og methionin samt ekstrudering af algepaste og ærtemel
- 2) Fordøjelighedsforsøg med algeprotein
- 3) Bedømmelse af spisekvalitet af kød fra kyllinger, fodret med algeprotein
- 4) Demonstration af bælgplantedyrkning og optimering af kyllingefoder med alger og bælgplanter
- 5) Praktisk afprøvning af foder med algeprotein og bælgplanter, herunder foderets effekt på kyllingernes produktivitet, klimaaftryk, velfærd samt kødkvalitet.
- 6) Projektledelse.

SEGES udfører arbejdsplaner 4) og 5) sammen med ICOEL og de øvrige projektpartnere.

Status Arbejdspakke 4)

- A) Vurdering af forskellige bælgplanters egnethed som økologisk foder
- B) Optimering af soyafrie foderblandinger til økokyllinger med algeprotein og bælgplanter
- C) Udformning af fjerkrætillæg til praktisk vejledning om økologisk dyrkning af bælgplanter.

Arbejdspakke 5)

- A) Vurdering af fødevarer sikkerhed ved at anvende algeprotein
- B) Estimering af klimaaftryk (GWP Global Warming Potential) af foder med/uden algeprotein
- C) Planlægning af praktisk forsøg og workshop med demonstration af projektræsultater.

Arbejdspakke 1)

Teknologisk Institut opnår et fint udbytte af mikroalgen *Scenedesmus* sp dyrket på brun saft fra græsprotein produktion blandet med ammoniak fra afgasset fiber.

Arbejdspakke 2)

Teknologisk Institut afprøver forskellige ekstruderings-metoder bl.a. i forhold til, om de kan nedbryde algeproteinets cellevægge.

Arbejdspakke 3)

Aarhus Universitet har analyseret algeproteinets næringsindhold, og vist at indholdet af aminosyrer ser meget lovende ud.

**Yderligere
information vedr.
projektet**

**Jette Søholm Petersen
Chefkonsulent, SEGES**

**M +45 2171 7715
E jtp@seges.dk**